

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Aleksandra Rutkowska

Protokolant: Dorota Wabnitz

po rozpoznaniu w dniu 07 marca 2016 r. we Wrocławiu sprawy

z powództwa P. S.

przeciwko M. D. (D.) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) we W.

o ekwiwalent za urlop

I. zasądza od pozwanej M. D. (D.) prowadzącej działalność gospodarczą pod nazwą (...) we W. na rzecz powódki P. S. kwotę 958,64 zł brutto (dziewięćset pięćdziesiąt osiem złotych sześćdziesiąt cztery grosze) tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy;

II. dalej idące powództwo oddala;

III. nakazuje pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia) kwotę 1000,00 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka była zwolniona oraz wydatków na opinię biegłego tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa;

IV. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Powódka pozwem z dnia 25 listopada 2014 r. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kwoty 1244,57 zł tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, zasądzenie kosztów postępowania od pozwanego na rzecz powoda wg norm przepisanych, a ponadto o: zobowiązanie pozwanego przez Sąd do przedłożenia wniosków urlopowych powoda oraz rozkładu czasu pracy powoda za okres od 1 stycznia 2011 r., wydanie wyroku zaocznego w przypadkach prawem przewidzianych, rozpoznanie sprawy także pod nieobecność powoda i dopuszczenie dowodu z przesłuchania powoda.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona powodowa wskazała, że w dniu 10 października 2014 r. strona pozwana przedstawiła rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony, zawartej przez strony w dniu 1 marca 2008 r. Aneksem z dnia 25 października 2011 r. zwiększono wymiar czasu pracy powódki do połowy etatu.

W rozwiązaniu umowy o pracę strona pozwana określiła ilość dni urlopu do wydania za rok 2014 w wysokości 15 dni, co nie obejmowało niewykorzystanych urlopów z lat poprzednich, poczynając od dnia 1 grudnia 2011 r., które łącznie wynosiły 31 dni (wg obliczeń powódki: 3 dni za rok 2011, 17 dni za rok 2012, 11 dni za rok 2014).

Powódka podniosła, powołując się na brak wniosków o udzielenie urlopu wypoczynkowego, że należy przypuszczać, że urlop wypoczynkowy za lata 2011 i 2012 nie został wydany w ciągu tych lat ani w dopuszczalnym okresie wykorzystania zaległych urlopów wypoczynkowych. Wskazała również, iż od dnia zatrudnienia do dnia złożenia pierwszego wniosku

urlopowego w dniu 20 sierpnia 2013 r. (wniosek obejmował 9 dni roboczych - od dnia 26 sierpnia do dnia 30 sierpnia 2013 r., oraz od dnia 2 września do dnia 5 września 2013 r.) nie otrzymała urlopu wypoczynkowego. Kolejny wniosek urlopowy powódka złożyła w dniu 11 grudnia 2013 r. (wniosek obejmujący 4 dni robocze – 27, 30 i 31 grudnia 2013 r. oraz 2 stycznia 2014 r.).

Z przedłożonych wniosków urlopowych, wynika że powódka wykorzystała w 2013 r. 12 dni urlopu wypoczynkowego (z czego 9 dni stanowił niewykorzystany urlop za rok 2012, a 3 dni urlop za rok 2013), zaś pozostała do wykorzystania część urlopu wypoczynkowego za rok 2013 (23 dni) powinna zostać wydana do wykorzystania w okresie do 30 września 2014 r. W 2014 r. powódka wykorzystała: 1 dzień urlopu (2 stycznia 2014 r.) na podstawie wniosku z 11 grudnia 2013 r., 1 dzień urlopu (3 stycznia 2014 r.), dla którego nie jest w stanie przedstawić dowodu w postaci wniosku urlopowego, 1 dzień urlopu (5 maja 2014 r.) na podstawie wniosku urlopowego z dnia 12 kwietnia 2014 r., 1 dzień urlopu (20 czerwca 2014 r.) na podstawie wniosku urlopowego z dnia 2 czerwca 2014 r., oraz 19 dni roboczych (11-14, 18 – 22, 25 – 29 sierpnia 2014 r., 1- 5 września 2014 r.), na których wykorzystanie nie posiada dowodu.

Powódka wniosła o wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wymiarze 3 dni za rok 2011, 17 dni za rok 2012 oraz 11 dni za rok 2014. Powołując się na wyliczony współczynnik służący do obliczenia wysokości ekwiwalentu za dzień urlopu wypoczynkowego z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14; ost. zm. w Dz. U. z 2009 r. nr 174, poz. 1353) powódka wskazała, iż na kwotę dochodzonego w pozwie roszczenia składają się kwoty ekwiwalentu za kolejne lata w wysokości: 120,98 zł, 680 zł i 443,59 zł. Uzasadniając wartość dochodzonego roszczenia powódka wskazała, iż wysokość ekwiwalentu oblicza się na podstawie wynagrodzenia z okresu bezpośrednio poprzedzającego miesiąc, w którym nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy, chociażby ekwiwalent przysługiwał pracownikowi za urlopy należne za poprzednie lata pracy.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, wniesionym w dniu 10 marca 2015 r., strona pozwana w całości zaskarżyła nakaz zapłaty wydany przez Sąd w dniu 20 lutego 2015 r. Dodatkowo strona pozwana wniosła o zobowiązanie powódki do przedłożenia fotokopii wszystkich wniosków urlopowych z wyrażoną przez pracodawcę zgodą na urlop, wydanie wyroku zaocznego w przypadkach prawem przewidzianych, rozpoznanie sprawy także pod nieobecność powódki, dopuszczenie dowodu z przesłuchania pozwanego oraz zasądzenie kosztów procesu od powódki na rzecz pozwanego wg norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko, strona pozwana wskazała, iż urlop wypoczynkowy za lata 2011 – 2015 (do stycznia 2015 r.) został powódce udzielony w pełnym wymiarze, a do momentu wypowiedzenia umowy o pracę w dniu 10 października 2014 r. powódka nie zgłaszała pracodawcy (stronie pozwanej) roszczeń o zaległe urlopy. Nie uczyniła tego także po zapoznaniu się z treścią wypowiedzenia zawierającego rozpisane dni urlopow, które jeszcze przysługują powódce. Zgłoszenie roszczenia w momencie wręczenia powódce rozwiązania umowy o pracę pozwoliłoby w ocenie strony pozwanej na wydanie powódce w naturze należnych jej urlopow w okresie wypowiedzenia.

Strona pozwana powołała się dodatkowo na ugodę sądową, którą strony zawarły 1 grudnia 2014 r. w uprzednio toczącym się między nimi postępowaniu, mającym za przedmiot odszkodowanie za nieuzasadnione zwolnienie z pracy. W ugodzie powódka oświadczyła, iż rezygnuje z dochodzonego pozwem odszkodowania w zamian za zwolnienie z obowiązku świadczenia pracy w okresie wypowiedzenia, a ponadto nie ma do pracodawcy żadnych innych roszczeń finansowych. Podpisując ugodę powódka nie poinformowała Sądu, iż 25 listopada 2014 r. złożyła pozew o ekwiwalent za niewykorzystany urlop.

Strona pozwana podjęła polemikę z twierdzeniem powódki, zgodnie z którym ta nie zdąży w okresie wypowiedzenia odebrać w naturze należnego jej urlopu.

Ustalenia faktyczne

Począwszy od dnia 1 lutego 2008 r. powódka pozostawała zatrudniona u strony pozwanej - najpierw na podstawie umowy o pracę na okres próbny jednego miesiąca, a następnie, od dnia 1 marca 2008 r., na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony – na stanowisku menadżera klubu „(...)”. W okresie od 1 lutego 2008 r. do 31 października 2011 r. wymiar czasu pracy powódki wynosił ¼ etatu. Anekssem do umowy, zawartym w dniu 25 października 2011 r., wymiar czasu pracy powódki zwiększono do ½ etatu. W dniu 10 października 2014 r. strona pozwana przedstawiła powódce rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem.

Okoliczność bezsporna

Powódka złożyła następujące wnioski o udzielenie urlopu wypoczynkowego: w dniu 20 sierpnia 2013 r. (wniosek o urlop od 26 sierpnia 2013 r. do 5 września 2013 r.), w dniu 11 grudnia 2013 r. (wniosek o urlop w dniach 27, 30, 31 grudnia 2013 r. i 2 stycznia 2014 r.), w dniu 21 grudnia 2013 r. (wniosek o urlop w dniu 3 stycznia 2014 r.), w dniu 18 kwietnia 2014 r. (wniosek o urlop w dniach 23 kwietnia 2014 r., 5 i 6 maja 2014 r.), w dniu 2 czerwca 2014 r. (wniosek o urlop w dniu 20 czerwca 2014 r.), w dniu 7 lipca 2014 r. (wniosek o urlop w dniach od 11 sierpnia 2014 r. do 5 września 2014 r.), w dniu 11 listopada 2014 r. (wniosek o urlop w dniu 12 listopada 2014 r.). Wszystkie wnioski zostały zaakceptowane przez stronę pozwaną.

Dowód: Kopie wniosków urlopowych (k. 38 – 44)

W związku z rozwiązaniem umowy o pracę, między stronami toczyło się postępowanie o sygn. akt XP 1101/14, w wyniku którego na rozprawie w dniu 1 grudnia 2014 r. strony zawarły ugodę. Zgodnie z jej treścią, w pkt 1, na całkowite zaspokojenie roszczeń powódki, strona pozwana zobowiązała się zwolnić powódkę od świadczenia pracy w okresie od 5 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz od 27 stycznia 2015 r. do 31 stycznia 2015 r. i wypłaty przysługującego powódce za ten okres wynagrodzenia za pracę, a w pkt 2, powódka oświadczyła, iż nie rości sobie żadnych innych roszczeń finansowych.

Okoliczność bezsporna

Pozwana nie dokonała wyliczenia ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy powódki i nie wypłaciła powódce ekwiwalentu za niewykorzystany urlop za lata 2012 – 2014.

Wymiar urlopu wypoczynkowego powódki wynosił 10 dni, tj. 80 godzin rocznie do dnia 22 września 2012 r. i 13 dni, tj. 104 godziny rocznie od dnia 23 września 2012 r. W okresie spornym wymiar urlopu wypoczynkowego od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. wynosił 41 dni, tj. 328 godzin (13 dni za rok 2012, 13 dni za rok 2013, 13 dni za rok 2014 i 2 dni za rok 2015).

Ilość wykorzystanego przez powódkę urlopu wypoczynkowego w okresie od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 31 stycznia 2015 r. wynosiła 29,5 dnia, tj. 236 godzin. Uwzględniając przysługujący powódce urlop wypoczynkowy za okres sporny, wysokość niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego wyniosła 92 godziny, tj. 11,5 dnia. Wysokość świadczenia powódki z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego wyniosła 958,64 zł brutto.

Dowód: Listy obecności i harmonogram pracy powódki w 2014 r. (k. 45 – 69)

Opinia biegłego sądowego (k. 108 – 110 v)

Listy płac 5/14, 9/14 (k. 26)

Po przeprowadzeniu kontroli w dniach 3 i 30 grudnia 2014 r. oraz 14 i 29 stycznia 2015 r. Państwowa Inspekcja Pracy wystąpiła do strony pozwanej z wnioskiem o uzyskiwanie od pracowników bezspornego potwierdzenia faktu dokonania wypłaty wynagrodzenia za pracę oraz innych świadczeń pracowniczych, poprzez podpis ze wskazaniem daty na liście wypłat świadczeń, bądź w inny sposób świadczący o realizacji obowiązków pracodawcy.

Dowód: Wystąpienie Państwowej Inspekcji Pracy (k. 37)

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny ustalono na podstawie dokumentów, których autentyczności nie podważała żadna ze stron, a także w oparciu o opinię biegłego z zakresu księgowości.

Sąd uznał za miarodajną opinię biegłego z zakresu księgowości. Biegłemu temu nie można przede wszystkim odmówić umiejętności i kwalifikacji niezbędnych do sporządzenia opinii, zgodnej z tezami dowodowymi zawartymi w postanowieniu dopuszczającym ten dowód. Zdaniem Sądu, biegły posiadał wystarczającą wiedzę z dziedziny księgowości objętej zakresem przedmiotowym przedstawionej opinii. Biegły był zatem w stanie ustalić fakty potrzebne do sporządzenia opinii, dokonać ich właściwej, obiektywnej analizy, jak też wyprowadzić poprawne wnioski.

Powyższą ocenę kwalifikacji i umiejętności biegłego wspiera treść samej opinii. Trzeba zwrócić uwagę na dokładne ujęcie omawianego przez biegłego zagadnienia. Biegły przedstawił swój wywód w sposób logiczny i racjonalnie uargumentowany, dochodził do przedstawianych przez siebie wniosków w sposób stopniowy, odnosząc się do zebranych w aktach sprawy dokumentów. Opinia została sporządzona nie na podstawie arbitralnej i formułowanej a priori oceny, lecz w oparciu o obiektywne i rzetelnie zebrany materiał dowodowy, który potwierdzał prawidłowość wyrażonego przez biegłego sądu.

Z powyższych względów Sąd nie widział potrzeby uzupełniania opinii biegłego ani zlecenia sporządzenia opinii kolejnemu biegłemu. Stanowisko to jest zgodne z utrwaloną w judykaturze linią orzeczniczą. W wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. II CR 817/73, nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 KPC. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd jest obowiązany dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 KPC Sąd ma obowiązek dopuścić dowód z dalszych biegłych, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

Identyczny pogląd Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 18 lutego 1974 r. (sygn. II CR 5/74, Biul. Inf. SN 1974/4 poz. 64), wskazując na to, że okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko, według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie wskazywanym przez stronę. Odmienne stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAP 2000/22/807; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAP 2001/2/51; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, nie publ.).

W wyroku z dnia 21 listopada 1974 r. (sygn. II CR 638/74, OSPiKA 1975/5/108) Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli opinia biegłego jest tak kategoryczna i tak przekonująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych. W uzasadnieniu wyroku stwierdzono, że „(...) charakter tego dowodu polega na tym że biegli są pomocnikami sądu w zakresie dysponowania wiadomościami specjalnymi - opinia biegłego umożliwia sądowi zrozumienie faktów, których ocena wymaga wiadomości specjalnych. Jeżeli jedna opinia jest tak kategoryczna i tak przekonująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to wbrew odmiennemu stanowisku skarżącego - nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych. Odmienne poglądy nie wynika ani z wyraźnego przepisu, ani ogólnych założeń kodeksu o charakterze tego dowodu. Za trafnością wysuniętej tezy przemawia treść art. 286 kpc, według którego sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. O dopuszczeniu dowodu z dalszej opinii innych biegłych decyduje zatem rzeczowa potrzeba, przy czym ocena w tym zakresie została pozostawiona sądowi.”

W ocenie Sądu, wskazane wyżej względy przemawiały za uznaniem opinii biegłego za miarodajną. Wprawdzie strona pozwana kwestionowała zasadność opinii biegłego, jednakże brak było wystarczających argumentów uzasadniających podważenie tej opinii, a do wszystkich zarzutów pozwanej, biegły w sposób wystarczający się odniósł. Zarzuty strony pozwanej nie były zasadne, stanowiły jedynie wyraz niezadowolenia z wyników opinii, nie zawierały żadnych wniosków merytorycznych. Pozwana co do zasady kwestionowała też roszczenie powódki, niemniej jednak nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających prowadzenie ewidencji, ani tym bardziej wypłaty ekwiwalentu, czy udzielenia urlopu w naturze.

Mając na uwadze nieprawidłowo prowadzoną przez stronę pozwaną dokumentację pracowniczą, w oparciu o opinię biegłego i zgromadzony materiał dowodowy, w przeważającej części Sąd uwzględnił roszczenie powódki. Wskazać należy, że rzetelne prowadzenie dokumentacji pracowniczej należy do niepodważalnych obowiązków pracodawcy. W sytuacji, gdy dokumentacja ta jest prowadzona w sposób nierzetelny, odpowiedzialność z tego tytułu ponosi pracodawca, bowiem w przypadku procesu Sąd może wziąć pod uwagę tylko dokumenty, które zostały przedstawione i których autentyczność i prawdziwość nie budzi wątpliwości.

Odnosząc się do podnoszonego przez stronę pozwaną zarzutu zrzeczenia się przez powódkę roszczeń finansowych względem pracodawcy w ugodzie z dnia 1 grudnia 2014 r. Sąd wskazuje, że ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy znajduje się w kręgu roszczeń o wynagrodzenie. Specyfika roszczenia o wynagrodzenie przejawia się zaś w fakcie, że roszczenia tego nie można się zrzec, o czym stanowi art. 84 Kodeksu pracy. W sytuacji, gdy pracownik oświadczy, że zrzeka się prawa do wynagrodzenia, Sąd nie może uznać takiego zrzeczenia za wiążące. Wypada też podkreślić, że prawo do ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy jest wyjątkiem od przysługującego pracownikowi prawa do wykorzystania urlopu w naturze i jego wypłata jest dopuszczalna wyłącznie w sytuacjach wynikających z przepisów prawa pracy. Podkreślić należy, że prawo pracownika do urlopu wypoczynkowego jest jednym z jego podstawowych uprawnień. Niezależnie od przyczyn zaistniałej sytuacji, oczekiwanie przez pracodawcę niejako zrzeczenia się przysługującego uprawnienia należy uznać za nieuzasadnione oraz bezprawne. Zakaz zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia oraz przeniesienia tego prawa na inną osobę został wyrażony wprost w art. 84 kodeksu pracy. Pod pojęciem prawa do wynagrodzenia należy rozumieć także ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Jak podkreśla Sąd Najwyższy zakaz ten ma charakter bezwzględny i obejmuje zrzeczenie się prawa do wynagrodzenia za pracę w drodze wszelkich oświadczeń woli pracownika, w tym również w drodze ugody sądowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2006 r., II PK 161/05 niepubl). Nieważne jest również zobowiązanie się pracownika, że w przyszłości nie będzie dochodził od pracodawcy tego wynagrodzenia za pracę (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2009 r., I PK 89/09 niepubl). W przypadku zrzeczenia się przez pracownika prawa do wynagrodzenia lub przeniesienia tego prawa na inną osobę, należy w oparciu o art. 300 kodeksu pracy w zw. z art. 58 kodeksu cywilnego uznać taką czynność prawną za nieważną tj. nie wywołującą żadnych skutków cywilnoprawnych.

Mając na względzie treść art. 171 § 1 Kodeksu pracy, zgodnie z którym w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny, a także wyniki opinii przedstawionej przez biegłego oraz w oparciu o rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. z 1997 r., Nr 2, poz. 14 ze zm.). orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku. Dalej idące powództwo, jako wygórowane zostało oddalone. Powódka bowiem nie zakwestionowała wyliczeń biegłego w przedmiocie wysokości ekwiwalentu.

O obowiązku uiszczenia przez stronę pozwaną opłaty sądowej od pozwu, od której uiszczenia powódka była zwolniona orzeczono w **pkt III sentencji wyroku** na podstawie art. 113 ust. 1 w zw. z art. 100 ust. 1 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Zgodnie z art. 113 ust. 1 przytoczonej ustawy, kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator lub prokurator Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w danej instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Art. 100 ust. 1 cytowanej ustawy stanowi, iż strona w całości zwolniona od kosztów sądowych z mocy ustawy nie uiszcza opłat sądowych i nie ponosi wydatków, które obciążają tymczasowo Skarb Państwa, natomiast zgodnie z art. 96 ust. 1 pkt 4 i art. 35 cytowanej ustawy, nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 35 i 36.

O rygorze natychmiastowej wykonalności orzeczono na podstawie art. 477² KPC w **pkt IV sentencji** wyroku, która nie przekraczała miesięcznego wynagrodzenia powódki.